

Politsei- ja Piirivalveameti peadirektori käskkirja „Mõõtetegevuse kvaliteedijuhtimissüsteemi käsiraamatu ja mõõtetmetoodikate kinnitamine“ lisa 1

POLITSEI- JA PIIRIVALVEAMET
MÕÕTETEGEVUSE KVALITEEDIJUHTIMISSÜSTEEMI
KÄSIRAAMAT

Tallinn
2019

SISUKORD

1. TERMINID JA MÄÄRATLUSED	3
2. MÕÕTETEGEVUSE KVALITEEDIJUHTIMISSÜSTEEMI HALDUSNÕUDED	4
2.1 MÕÕTJA JURIIDILINE IDENTIFIKATSIOON	4
2.2 MÕÕTJA ORGANISATSIOON.....	4
2.3 MÕÕTETEGEVUSE KVALITEEDIJUHTIMISSÜSTEEM.....	4
2.4 MÕÕTETEGEVUSEGA SEOTUD ISIKUD JA VASTUTUSALAD.....	5
2.5 VASTUTUSED. VOLITUSED.....	6
2.6 KVALITEEDISÜSTEEMI DOKUMENTATSIOON	7
2.7 DOKUMENDIOHJE	9
2.8 KAEBUSTE KÄSITLEMINE	10
2.9 MITTEVASTAVUSTE KÄSITLEMINE.....	11
2.10 ANDMESTIK.....	12
2.11 MÕÕTETEGEVUSE AUDITEERIMINE	13
2.12 MÕÕTETEGEVUSE JUHTKONNAPOOLED ÜLEVAATUSED	14
3. TEHNILISTE NÕUETE TÄITMINE.....	16
3.1 <i>PERSONAL</i>	16
3.2 <i>RUUMID JA TÖÖKESKKONNA TINGIMUSED</i>	17
3.3 <i>MÕÕTEMEETODID</i>	17
3.4 <i>MÕÕTEMÄÄRAMATUSE HINDAMINE</i>	18
3.5 <i>MÕÕTEVAHENDID</i>	18
3.6 <i>MÕÕTMISTE JÄLGITAVUS</i>	19
3.7 <i>MÕÕTEOBJEKTIDE KÄSITLEMINE</i>	20
3.8 <i>MÕÕTETULEMUSTE KVALITEEDI TAGAMINE</i>	20
3.9 <i>MÕÕTETULEMUSTE DOKUMENTEERIMINE</i>	20
3.10 <i>MÕÕTETULEMUSED</i>	20
4. LISAD	21
MÕÕTETEGEVUSE AUDITI ARUANDE NÄIDISVORM	21
MÕÕTEVAHENDITE REGISTRI NÄIDISVORM.....	22

Mõõdetegevuse kvaliteedijuhtimissüsteem on kirjeldatud käesolevas mõõdetegevuse kvaliteedijuhtimissüsteemi käsiraamatus, mis vastab „Mõõteseaduse“ ja sellest tulenevate rakendusaktide nõuetele.

Mõõdetegevuse kvaliteedijuhtimissüsteem vastab „Mõõteseaduse“ § 5 lg-te 4 ja 5 alusel kehtestatud valdkonna eest vastutava ministri määruse „Nõuded mõõteprotseduurile ja mõõtja erialasele pädevusele ning pädevuse hindamise ja tõendamise kord“ nõuetele.

Mõõdetegevuse kvaliteedijuhtimissüsteemi käsiraamat on juhendmaterjal, mis kirjeldab mõõdetegevuse kvaliteedijuhtimissüsteemi ja selle elluviimist ning mis on mõeldud kõigile mõõtmistega seotud ametnikele, aga ka klientidele ja ametiasutustele, kes vajavad informatsiooni Politsei- ja Piirivalveameti mõõdetegevuse kvaliteedijuhtimissüsteemi kohta.

Politsei – ja Piirivalveamet teeb koostööd teiste riikliku järelevalve teostamisega seotud riigiasutustega ja akrediteerimisasutusega eesmärgiga parendada riiklikku järelevalvet, selle efektiivsust ja mõõtevõimalusi. Samuti teeb Politsei- ja Piirivalveamet koostööd kohtutega vastavalt nende pöördumisele.

Politsei- ja Piirivalveamet teeb koostööd isikutega, kelle suhtes mõõdetegevust läbi viiakse.

1. TERMINID JA MÄÄRATLUSED

Metroloogiaalaseid mõisteid kasutatakse käesolevas käsiraamatus „Mõõteseaduse“ (edaspidi MõõteS) tähenduses ja vastavalt standardile EVS 758 „Metroloogia. Terminid ja määratlused“.

Kvaliteedialaseid mõisteid kasutatakse vastavalt standardile EVS-EN ISO 9000 “Kvaliteedijuhtimissüsteemid. Alused ja sõnavara“.

- Ennetav tegevus ehk ennetav meede - tegevus potentsiaalse mittevastavuse ennetamiseks;
- Korrigeeriv tegevus ehk parandusmeede - tegevus avastatud mittevastavuse kõrvaldamiseks;
- Kvaliteedijuht – organisatsiooni liikmete hulgast määratud isik, kes omab vastutust ja volitusi tagamaks kvaliteedijuhtimissüsteemi rakendamise ja pideva jälgimise.
- Mõõdetegevuse kvaliteedijuhtimissüsteemi käsiraamat (edaspidi käsiraamat) – dokument, mis kirjeldab organisatsiooni kvaliteedijuhtimissüsteemi;
- Lugem ehk mõõdis – mõõtevahendi näidikult loetud väärtus;
- Lõplik mõõtetulemus on lugem, millest on lahutatud mõõtemääramatus.
- Mittevastavus – nõude mittetäidetud;
- Mõõtemetoodika ehk mõõtemetod - dokument, milles on kirjeldatud mõõtetöingute loogiline jada;
- Mõõdetegevuse juhtkonnapoolne ülevaatus – tegevus, mis on ette võetud tõendamaks, et organisatsiooni mõõdetegevuse kvaliteedijuhtimissüsteem on sobiv, adekvaatne ja mõjus;
- Mõõdetegevuse kvaliteedijuhtimissüsteem – vastastikku seotud ja vastastikku mõju avaldavate elementide kogum mõõdetegevuse kvaliteedieesmärkide saavutamiseks;
- Mõõdetegevuse siseaudit – süstemaatiline, sõltumatu ja dokumenteeritud protsess auditi tõendusmaterjali hankimiseks ja hindamiseks;
- Mõõtmiste eest vastutav isik – isik, kes juhib, teostab ja kontrollib mõõtmiste kvaliteeti mõjutavaid tegevusi;
- Mõõtetulemus - lugem koos temale hinnatud mõõtemääramatusega.

2. MÕÕTETEGEVUSE KVALITEEDIJUHTIMISSÜSTEEMI HALDUSNÕUDED

2.1 MÕÕTJA JURIIDILINE IDENTIFIKATSIOON

Politsei- ja Piirivalveamet, registrikood 70008747.

Postiaadress: Pärnu mnt 139, 15060 TALLINN

Kontaktinfo: Telefon: +372 612 3000

Faks: +372 612 3009

E-mail: ppa@politsei.ee

2.2 MÕÕTJA ORGANISATSIOON

2.2.1 Politsei- ja Piirivalveamet (edaspidi PPA) on Siseministeriumi valitsemisalavalitsusasutus, kes täidab seadusest ja teistest õigusaktidest tulenevaid ülesandeid, teostab riiklikku järelevalvet ja kohaldab riiklikku sundi seadustes ettenähtud alustel, ulatuses ja korras. Oma ülesannete täitmisel esindab PPA riiki. PPA-s töötavate ametnike arv on kajastatud riigi personali- ja palgaarvestuse andmekogus (edaspidi RPPA).

2.2.2. PPA tegevusvaldkonnaks on avaliku korra kaitsmise, piirihalduse ning kodakondsus- ja migratsioonivaldkonna korraldamine. PPA täidab talle seadustes, põhimääruses ja teistes õigusaktides pandud ülesandeid.

2.2.3. PPA-d juhib peadirektor.

2.2.4. PPA struktuur ning struktuuriüksuste ja nende koosseisu kuuluvate allstruktuuriüksuste pädevus ja ülesanded on määratletud siseministri määrusega „Politsei- ja Piirivalveameti põhimäärus“ ja peadirektori käskkirjaga kinnitatud struktuuriüksuse põhimäärustega.

2.2.5. Kõigile PPA politseiametnikele on kinnitatud ametijuhendid.

2.2.6. PPA teostab mõõtmisi riikliku järelevalve ja süüteo menetluse käigus. PPA teostab mõõtmisi järgmistes valdkondades:

- sõidukite kogumassi ja teljekoormuste mõõtmine;
- lineaarmõõtmine;
- sõidukite sõidukiiruse mõõtmine;
- isiku väljahingatavas õhus etanoolisisalduse mõõtmine.

2.2.7. Mõõtmisega tegelevad PPA politseiametnikud, kes on läbinud vastava väljaõppe.

2.3 MÕÕTETEGEVUSE KVALITEEDIJUHTIMISSÜSTEEM

2.3.1. Mõõdetegevuse kvaliteedijuhtimissüsteemi ülesandeks on tagada, et

- mõõtmised tehakse Eesti Vabariigis kehtestatud seaduste kohaselt, PPA peadirektori poolt kinnitatud ja akrediteerimisasutuse poolt tunnustatud mõõtemetodite kohaselt, kasutades taadeldud või kalibreeritud mõõtevahendeid või seadmeid, mida ei ole võimalik jälgitavalt kalibreerida või

taadelda, kuid mis on õigusaktiga lubatud mõõtmiseks kasutada, on kontrollitud vastavalt asjakohasele protseduurile;

- mõõtmistulemused vormistatakse korrektselt;
- toimub kontroll mõõtevahendite ja mõõtemetoodikate kasutamisel ning tulemuste dokumenteerimisel, et vältida juhuslikke ja süstemaatilisi vigasid;
- personal on pädev ja toimub pidev täiendõpe.

2.3.2. Kord kahe kalendriaasta jooksul viiakse läbi mõõdetegevuse kvaliteedijuhtimissüsteemi ülevaatus, mida käsitletakse peatükis 2.12. Mõõdetegevuse auditid viiakse läbi vastavalt auditi läbiviimiseks kehtestatud nõuetele, mida käsitletakse peatükis 2.11. Ilmnud puuduste viivitusteta likvideerimise ja korrigeerivate tegevuste rakendamise korraldab kvaliteedijuht.

2.3.3. Kvaliteedijuht korraldab mõõdetegevuse kvaliteedijuhtimissüsteemi muutuste kajastamise ja kontrollib regulaarselt, et tegevused toimuvad vastavalt käsiraamatule.

2.3.4. Mõõtmisi läbiviiva personali töö täpne analüüsimine toimub mõõdetegevuse kvaliteedijuhtimissüsteemi ülevaatus käigus vastavalt peatükis 2.12. kajastatule.

2.3.5. Kõik kõrvalekalded mõõdetegevuse kvaliteedijuhtimissüsteemi reglementeeritud protseduuridest dokumenteeritakse, viiakse läbi hindamine ja rakendatakse viivitamatult parandusmeetmed vastavalt peatükis 2.9. kajastatule.

2.4 MÕÕTETEGEVUSEGA SEOTUD ISIKUD JA VASTUTUSALAD

2.4.1. Mõõdetegevusega seotud vastutavad isikud on:

- peadirektor;
- peadirektori asetäitjad;
- struktuuriüksuste- ja allstruktuuriüksuste juhid, sh grupijuhid;
- kvaliteedijuht;
- mõõtmiste eest vastutavad isikud;
- mõõtevahendite korrasoleku eest vastutavad ametnikud;
- mõõtmisi teostavad ametnikud.

Kvaliteedijuhi, mõõtmiste eest vastutavate isikute ja mõõtmisi teostavate ametnike kohustused ja õigused tulenevad õigusaktidest, käesolevast käsiraamatust ning ametijuhenditest.

2.4.2. Kvaliteedijuht ja mõõtmiste eest vastutavad isikud määratakse PPA peadirektori käskkirjaga. Erinevatel mõõteliikidel võivad olla vastutajateks erinevad isikud. Mõõtmiste eest vastutava isiku ja mõõtmisi teostavate ametnike kompetentsuse nõuded, personali nõuetele vastavuse hindamine ning mõõtmisi teostavate ametnike lubamine iseseisvale tööle on määratud käesoleva käsiraamatu peatükis 3.1.

2.5 VASTUTUSED. VOLITUSED

Vastutavad isikud ja nende vastutusala.

Vastutusvaldkond	Vastutav ametnik ja funktsioon						
	Peadirektor	Prefekt, büroojuht, peadirektori asetäitja (struktuuriüksuse juht)	Talituse, teenistuse, allstruktuuriüksuse juht, sh grupijuht	Kvaliteedijuht	Vastava mõõtmise vastutav ametnik	Mõõtevahendite korrasolekust vastutav ametnik	Mõõtmist teostav ametnik
JUHTIMINE	üldvastutus	üldvastutus	töö korraldamine				
MÕÕTETEGEVUSE KVALITEEDIJUHTIMISSÜSTEEM	üldvastutus	üldvastutus	töö korraldamine	dokumentatsiooni haldamine	mõõteprotokollide ja vahendite kontroll	mõõtevahendite korras-hoid	
DOKUMENTATSIOON	dok. jõustamine	dok. jõustamine	muudatus ettepanekud	muudatuste teostamine	muudatus ettepanekud		
KAEBUSTE KÄSITLEMINE		otsustamine	kaebuste käsitlemine	kinnitamine	kaebuste käsitlemine		
MITTEVASTAVUSTE KÄSITLEMINE		otsustamine	täitmine	kinnitamine	käsitlemine, mõju hindamine, ulatuse ja parandusmeetmete määratlemine	alustamine, käsitlemine	teavitamine, käsitlemine
ANDMESTIK			kontroll	järelevalve	kinnitamine		dokumentatsioon
MÕÕTETEGEVUSE SISEAUDITID			planeerimine	läbiviimine	osalemine		
MÕÕTETEGEVUSE JUHTKONNAPOOLESSED ÜLEVAATUSED	teostamine	osalemine	osalemine	osalemine (ettevalmistamine)			
PERSONAL			koolitusvajaduse väljaselgitamine	koolitusmaterjalide ettevalmistamine	koolitusmaterjalide ettevalmistamine; koolituse läbiviimine		
TÖÖKESKKONNA TINGIMUSED					mõõtemetoodikad (nõuete kehtestamine)		täitmine ja dokumenteerimine
PPA KEHTESTATUD MÕÕTEMETOODIKA	jõustamine				täitmise kontroll		täitmine

VABARIIGI VALITSUSE VÕI TEMA VOLITATUD MINISTRI VÕI VALDKONNA EEST VASTUTAVA MINISTRI MÄÄRUSEGA KEHTESTATUD MÕÕTEMETOODIKAD					täitmise kontroll		täit- mine
MÕÕTEVAHENDITE KORRASHOID (metroloogiline jälgitavus)			korrashoid	kontroll	kontroll	korras- hoid	kasuta- mine
MÕÕTETULEMUSTE KVALITEEDI TAGAMINE. MÕÕTETULEMUSTE DOKUMENTEERIMINE.				kontroll	analüüs, kontroll		täit- mine, dokum enteeri mine

2.6 KVALITEEDISÜSTEEMI DOKUMENTATSIOON

- 2.6.1 Kvaliteedisüsteemi dokumentatsioon koosneb PPA koostatud dokumentidest ja muudest PPA mõõdetegevust reguleerivatest õigusaktidest.
- 2.6.2 Mõõdetegevuse kvaliteedijuhtimissüsteemi asja- ja ajakohasuse eest vastutab peadirektori asetäitja varade alal.
- 2.6.3 Kvaliteedijuhi ülesandeks on käsiraamatu ja selle lisade ajakohasena hoidmine. Kvaliteedijuht tagab, et käsiraamatu kehtiv versioon koos vajalike mõõtemetoodikate, vormide jms on kõigile asjaosalistele kättesaadav.
- 2.6.4 Käsiraamatu lisas on näidisvormid.
- 2.6.5 Käsiraamatu teatava osa kehtetuks tunnistamisel, käsiraamatu muutmisel või täiendamisel teavitatakse mõõtmistega tegelevaid ametnikke muudatustest dokumendihaldussüsteemi vahendusel. Iga mõõtmistega tegelev ametnik võib endale alla laadida käsiraamatu ja/või mõõtemetoodika. Ametnik vastutab kehtivate dokumentide kasutamise eest.
- 2.6.6 Kõik käsiraamatu muudatused registreeritakse vastavalt dokumendihalduskorrale.
- 2.6.7 Mõõdetegevuse kvaliteedijuhtimissüsteemi dokumentide nimistu on järgmine:

SISESED DOKUMENDID

Sisesed dokumendid on leitavad dokumendihaldussüsteemis (edaspidi DHS).

- PPA peadirektori käskkiri „Mõõtmiste eest vastutavate isikute määramine“.
- Mõõdetegevuse kvaliteedijuhtimissüsteemi käsiraamat.
- Mõõtemetoodikad:
 - Linearmõõtmine, MM 03-2015 (kuni PPVS § 3 lg 1¹ alusel kehtestatava määruse „Nõuded politsei ülesannete täitmisel sündmuskoha linearmõõtmise mõõteprotseduurile ja mõõtetulemuse töötlemisele“ ja LS § 199 lg 9 alusel kehtestatava määruse „Nõuded liiklusjärelevalve teostamisel linearmõõtmise mõõteprotseduurile ja mõõtetulemuse töötlemisele“ jõustumiseni);
 - Sõiduki kogumassi ja teljekoormuse mõõtmine, MM 02 – 2015 (kuni LS § 199 lg 8 alusel kehtestatava määruse „Nõuded sõiduki massi mõõtmise mõõteprotseduurile ja mõõtetulemuse töötlemisele“ jõustumiseni).

4. PPA peadirektori käskkirjaga kinnitatud liiklusõnnetuse sündmuskoha vaatluse ja dokumenteerimise meetodika.
5. PPA peadirektori käskkirjaga kinnitatud PPA koolituspõhimõtted.
6. PPA peadirektori käskkirjaga kinnitatud dokumendihalduskord (edaspidi DHK).

VÄLISED DOKUMENDID

SEADUSED (<https://www.riigiteataja.ee/>):

1. Politsei ja piirivalve seadus (edaspidi PPVS).
2. Mõõteseadus.
3. Liiklusseadus (edaspidi LS).
4. Korrakaitse seadus (edaspidi KorS).
5. Haldusmenetluse seadus.
6. Väärteomenetluse seadustik.
7. Kriminaalmenetluse seadustik.
8. Kriminaalmenetluse seadustiku rakendamise seadus.
9. Karistusseadustik.
10. Karistusseadustiku rakendamise seadus.
11. Märgekirjale ja selgitustaotlusele vastamise ning kollektiivse pöördumise esitamise seadus.
12. Avaliku teabe seadus.
13. Isikuandmete kaitse seadus.
14. Ühistranspordiseadus.

MÄÄRUSED (<https://www.riigiteataja.ee/>):

1. MõõteS § 3 lg 4 alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse määrus „Rahvusvahelise mõõtühikute süsteemi (SI) põhiühikud, nendest tuletatud ühikud, nende kord- ja osaühikud ning rahvusvaheliselt kehtestatud lisaühikud ja nende kasutamise viis¹”.
2. MõõteS § 5 lg 4 ja 5 alusel kehtestatud valdkonna eest vastutava ministri määrus „Nõuded mõõteprotseduurile ja mõõtja erialasele pädevusele ning pädevuse hindamise ja tõendamise kord”.
3. MõõteS § 6 lg 4 alusel kehtestatud valdkonna eest vastutava ministri määrus „Metrooloogiliselt kontrollitud mõõtevahendite kohustuslikud kasutusala koos eranditega, metrooloogilise kontrolli alla kuuluvate mõõtevahendite nimistu, täpsusnõuded, taatluskehtivusajad ning metrooloogilise kontrolli ja statistilise taatluse täpsustatud nõuded“ (edaspidi metrooloogilise kontrolli nimistu).
4. MõõteS § 14 lg 8 alusel kehtestatud valdkonna eest vastutava ministri määrus „Taatlusmärgisele esitatavad nõuded, taatlusmärgise tellimise, kasutamise ja hoidmise kord ning taatlustunnistuse ja nõuetele mittevastavuse tõendi kohustuslikud andmed“.
5. KorS § 38 lg 7 alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse määrus „Nõuded isiku väljahingatavas õhus etanoolisisalduse mõõtmise protseduurile ja mõõtetulemuste töötlemisele“.
6. KorS § 38 lg 5 alusel kehtestatud valdkonna eest vastutava ministri määrus „Tõendusliku alkomeetri ja indikaatorvahendi kasutamise ning nende kasutamise dokumenteerimise kord“.
7. LS § 199 lg 7 alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse määrus „Nõuded kiirusmõõturi ja kiirusmõõtesüsteemi mõõteprotseduurile ning mõõtetulemuste töötlemisele“.
8. LS § 199 lg 8 alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse määrus „Nõuded sõiduki massi mõõtmise mõõteprotseduurile ja mõõtetulemuste töötlemisele“.
9. LS § 199 lg 9 alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse või tema volitatud ministri määrus „Nõuded liiklusjärelvalve teostamisel lineaarmõõtmise mõõteprotseduurile ja mõõtetulemuste töötlemisele“.
10. LS § 80 lg 3 alusel kehtestatud valdkonna eest vastutava ministri määrused „Mootorsõiduki ja selle haagise tehnonõuded ning nõuded varustusele“ ja „Traktori, liikurmasina ja nende haagiste tehnonõuded, nõuded varustusele ning tehnonõuetele vastavuse kontrollimise tingimused ja kord“.

11. PPVS § 3 lg 1¹ alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse või tema volitatud ministri määrus „Nõuded politsei ülesannete täitmisel sündmuskoha lineaarmõõtmise mõõteprotseduurile ja mõõtetulemuse töötlemisele“.
12. Vabariigi Valitsuse seaduse § 42 lg 1 alusel kehtestatud siseministri määrus “Politsei- ja Piirivalveameti põhimäärus”.

STANDARDID. JUHENDID. EESKIRJAD:

1. EVS-EN ISO/IEC 17025 Üldnõuded katse- ja kalibreerimislaborite kompetentsusele;
2. EVS- EN ISO 9000 Kvaliteedijuhtimissüsteemid. Alused ja sõnavara;
3. EVS 758 Metroloogia. Terminid ja määratlused;
4. Mõõtja erialase pädevuse hindamise juhend, EAK J23-2014;
5. Mõõtmiste jälgitavus. Põhinõuded, EAK J16-2016;
6. Mõõtemääramatuse väljendamine kalibreerimisel EA-4/02.

2.6.8 Igapäevatöö hõlbustamiseks on PPA sisesed kvaliteedijuhtimissüsteemi dokumendid leitavad PPA siseveebis „mõõdetegevus“ nimetuse alt.

2.7 DOKUMENDIOHJE

- 2.7.1. Mõõdetegevuse kvaliteedijuhtimissüsteemi dokumentatsioon koosneb käesolevast käsiraamatust, mõõtemetoodikatest ja nendega seonduvast andmestikust. Käsiraamat ja mõõtemetoodikad sisaldavad andmestikku kuuluvate tõendusdokumentide näidisvorme ja neid koostavate ametnike loetelu. Andmestiku moodustavad dokumendid täidetakse vastavalt käsiraamatus või mõõtemetoodikates toodud juhistele. Andmestiku käsitsemine ja sinna kuuluvate tõendusdokumentide loetelu on toodud käsiraamatu peatükis 2.10.
- 2.7.2. Mõõtmiste nõuetekohase läbiviimise tagamiseks vajaliku dokumentatsiooni kehtestab PPA peadirektor kvaliteedijuhi ettepanekul käskkirjaga.
- 2.7.3. Mõõdetegevuse nõuetekohaseks täitmiseks prefektuuris võib prefekt määrata mõõtevahendite korrasoleku eest vastutavaid isikuid prefektuuri mõõtmiste eest vastutava isiku ettepanekul ning kvaliteedijuhi kooskõlastusel käskkirjaga.
- 2.7.4. Ettepaneku mõõdetegevuse kvaliteedijuhtimissüsteemi dokumendi koostamiseks võib teha iga mõõtmistega seotud ametnik. Ettepanek esitatakse vastava mõõtmistegevuse eest vastutavale ametnikule DHS-i vahendusel, kes vaatab selle üle ja edastab kvaliteedijuhile ettepaneku koos kogu informatsiooniga, mis on vajalik dokumendi kinnitamiseks.
- 2.7.5. Dokumentide vormistamine ja menetlemine toimub DHK nõuete kohaselt.
- 2.7.6. Kvaliteedijuht teavitab organisatsiooni töötajaid neile vajaliku informatsiooni ning dokumentide asukohast asutuse DHS-s või elektrooniliselt.
- 2.7.7. Kvaliteedijuhi ülesandeks on kontrollida, et:
 - kehtivad mõõtemetoodikad on mõõtmisi teostavatele ametnikele kättesaadavad;
 - dokumentide hoidmiskoht on teada igale kasutajale;
 - kasutajatel on võimalik tööajal pidevalt dokumente kasutada;
 - dokumendid on ajakohased;
 - kõik muudatused dokumentides on korrektselt vormistatud ja kinnitatud;

- mittevajalikud ja aegunud dokumendid on eemaldatud töökohast ning säilitatud arhiivis vastavalt DHK-le;
 - teistele asjaosalistele on vajadusel teatatud dokumentide muudatustest.
- 2.7.8. Kehtivad dokumendid vaadatakse üle vastavalt vajadusele või vahetult enne mõõdetegevuse kvaliteedijuhtimissüsteemi ülevaatuset. Ülevaatusel selgitatakse välja dokumendid, mida on vaja uuendada, täiendada või kehtetuks tunnistada (peatükk 2.12). Dokument jõustatakse punktide 2.7.2 või 2.7.3 kohaselt pärast muudatusettepaneku ülevaatamist kvaliteedijuhi poolt.
- 2.7.9. Dokumentide muudetud versioonide tutvustamine toimub DHS-i kaudu.
- 2.7.10. Välised dokumendid – mõõtmisalased õigusaktid kannab kvaliteedijuht mõõdetegevuse kvaliteedijuhtimissüsteemi dokumentide nimistusse, mida ajakohastatakse pidevalt. Vähemalt vahetult enne mõõdetegevuse kvaliteedijuhtimissüsteemi ülevaatuset vaadatakse nimistu üle.
- 2.7.11. Dokumendid säilitatakse, ajakohastatakse ja arhiveeritakse vastavalt DHK-s sätestatule.

2.8 KAEBUSTE KÄSITLEMINE

- 2.8.1. Kaebustena käsitletakse niisuguseid PPA väliseid pöördumisi, mis on seotud mõõtemetoodikatega, mõõtmiste tegeliku teostamise kõrvalekalletega mõõtemetoodikatest, seadmete kasutamisega, seadmete taatluse kehtivusajaga, ning muude asjaoludega, mis võivad kahtluse alla panna mõõtmiste õigsuse.
- 2.8.2. Mõõtmiste teostamise kohta saabunud kaebused registreeritakse vastavalt DHK-s sätestatule ja lahendatakse vastavalt punktis 2.8.3 sätestatule.
- Kaebused edastatakse vastava mõõtmise eest vastutavale ametnikule, kes mittevastavuse tuvastamisel koostab mittevastavusakti vastavalt peatükis 2.9 sätestatule.
- 2.8.3. Kaebuse lahendamine toimub olenevalt kaebuse sisust kas vastavalt haldusmenetluse seadusele, väärtemenetluse seadustikule, kriminaalmenetluse seadustikule või märgukirjale ja selgitustaotlusele vastamise ning kollektiivse pöördumise esitamise seadusele. Kaebuse lahendamise käik:
- materjaliga tutvumine
 - osapoolte arvamuse ärakuulamine, vajadusel lisamaterjalide kogumine;
 - otsuse tegemine;
 - avaldaja informeerimine probleemi lahendamisest;
 - kaebuses tõstatatud probleemi mõju hindamine edasistele toimingutele;
 - vastavalt kõrvalekaldumise mõju hindamisele, korrigeeriva või ennetava meetme rakendamine.
- 2.8.4. Kaebuse lahendamise tulemustest teatatakse kaebuse esitajale. Kaebuse esitajat informeeritakse ka sellisel juhul, kui kaebus ei ole aktsepteeritud.
- 2.8.5. Kui kaebuse lahendamine ei kuulu PPA pädevusse, suunatakse kaebus edasi pädevale asutusele, millest teavitatakse kirjalikult kaebuse esitajat.
- 2.8.6. Kõik materjalid kaebuste ja apellatsioonide kohta säilitatakse vastavalt DHK nõuetele.
- 2.8.7. Kui kaebus esitatakse halduskohtumenetluse seaduse alusel halduskohtule, lahendab kaebuse kohus.

2.9 MITTEVASTAVUSTE KÄSITLEMINE

2.9.1. MITTEVASTAVUSED, PARANDUS- JA ENNETAVAD MEETMED

2.9.1.1 Mittevastavustena käsitletakse niisuguseid juhtumisi, mille algatajaks on PPA personali hulka kuuluvad isikud. Kui on tuvastatud mittevastavus mõõtmistegevuses, mõõdetegevuse kvaliteedijuhtimissüsteemi käsiraamatus või mõõtemetoodikates spetsifitseeritud nõuetele või andmete analüüsi käigus avastatud kõrvalekaldumisi, dokumenteeritakse juhtunu mittevastavusaktil elektrooniliselt DHS-s. Mittevastavus spetsifitseeritud nõuetele võib olla avastatud ka dokumentide kontrolli, mõõdetegevuse siseauditi või juhtkonna kontrollvisiitide käigus.

2.9.1.2 Mittevastavuse avastanud ametnik on kohustatud sellest teavitama oma otsesest juhti, mõõtevahendite korrasoleku eest vastutavat ametnikku ja/või vastava mõõtmise eest vastutavat ametnikku, kes on kohustatud viivitamatult läbi vaatama talle esitatud mittevastavust.

2.9.1.3 Mittevastavusaktis fikseeritakse esmalt:

- mittevastavuse objekt ja identifitseerimisnumber (sh mõõtevahendite puhul seadme nimetus ja seerianumber)
- mittevastavuse avastamise kuupäev;
- mittevastavuse olemuse detailne kirjeldus;
- mittevastavuse fikseerija nimi.

2.9.1.4 Mittevastavusakt edastatakse elektrooniliselt DHS-i kaudu vastava mõõtmise eest vastutavale isikule, kes viivitamatult:

- selgitab välja mittevastavuse ulatuse;
- informeerib kõiki asjaosalisi, sh mõõtevahendite korrasoleku eest vastutavat ametnikku (kui mittevastavusest teavitati teda kellegi teise poolt), talituse või teenistuse või allstruktuuriüksuse juhti (sh grupijuhti) ning vajadusel prefekti või büroojuhti või peadirektori asetäitjat (struktuuriüksuse juhti);
- hindab mittevastavuse potentsiaalset mõju;
- määratleb parandusmeetmete toimingud, fikseerides need aktis ja edastab akti kvaliteedijuhile meetmete heakskiitmiseks.

2.9.1.5 Vajadusel kaasab mõõtmiste eest vastutav ametnik või kvaliteedijuht parandusmeetmete otustamiseks prefekti, büroojuhti või peadirektori asetäitjat (struktuuriüksuste juhti).

2.9.1.6 Pärast meetmete heakskiitmist kvaliteedijuhilt poolt tagastatakse mittevastavusakt elektrooniliselt DHS-i kaudu vastava mõõtmise eest vastutavale ametnikule, kes korraldab koostöös mõõtevahendite korrasoleku eest vastutava ametnikuga ning tema omakorda koostöös talituse, teenistuse või allstruktuuriüksuse juhiga (sh grupijuhiga) parandusmeetmete teostamise. Parandustoimingute lõpetamise fikseeringu kannab mõõtmiste eest vastutav ametnik aktile.

2.9.1.7 Kui parandusmeetmed on ellu viidud, hindab kvaliteedijuht parandusmeetme tulemuslikkust. Parandusmeetme tulemuslikkuse kriteeriumiks on selle kordumise või mõju vähenemine edaspidises mõõdetegevuses. Kui hindamise tulemus on negatiivne, peab mõõtmiste eest vastutav isik rakendama täiendavaid meetmeid. Kui meetmete teostamine on edukas, lõpetab kvaliteedijuht antud mittevastavuse käsitlemise. Kvaliteedijuht kajastab oma otsuse mittevastavusaktil.

2.9.1.8 Pärast parandusmeetmete efektiivsuse kinnitamist või parandusprotsessi lõppedes aktid arhiveeritakse.

2.9.1.9 Kvaliteedijuht jälgib parandusprotsesside toimimist.

2.9.1.10 Mittevastavusaktid, mis ei ole lahendatud kuue kuu jooksul, kuuluvad ümbervaatomisele ja uuesti käsitlemisele, milleks:

- mõõtmiste eest vastutav määratleb uued parandusmeetmete toimingud, fikseerides need aktis ja edastab akti kvaliteedijuhile meetmete heakskiitmiseks;
- vajadusel kaasab mõõtmiste eest vastutav ametnik või kvaliteedijuht parandusmeetmete otustamiseks prefekti, büroojuhti või struktuuriüksuste juhti;
- pärast meetmete heakskiitmist kvaliteedijuhi poolt tagastatakse mittevastavusakt elektrooniliselt DHS-i kaudu vastava mõõtmise eest vastutavale ametnikule, kes korraldab koostöös mõõtevahendite korrasoleku eest vastutava ametnikuga ning tema omakorda koostöös talituse, teenistuse või allstruktuuriüksuse juhiga (sh grupijuhiga) parandusmeetmete teostamise. Parandustoimingute lõpetamise fikseeringu kannab mõõtmiste eest vastutav ametnik aktile.

2.9.2. MITTEVASTAVUSTE TÕKESTUSMEETMED

2.9.2.1. Juhul, kui mittevastavusaktide, mõõdetegevuse sise- või välisauditite aruannete analüüs viitab mittevastavuste kordumisvõimalusele või kvaliteedi ohtliku languse trendile tulevikus, käivitatakse viivitamatult ennetavad tegevused.

2.9.2.2. Vajadusel teostab kvaliteedijuht eraldi analüüsi, mille käigus uuritakse probleemi põhjuseid, arvestades probleemi ilmset või potentsiaalset suurusjärku ja kaasnevat riski. Analüüsile võib kaasata ka väliseksperite. Analüüsi tulemused dokumenteeritakse ja säilitatakse. Üldjuhul toimub probleemide analüüs koheselt mittevastavuste käsitlemistel ja eraldi analüüsi ei tehta.

2.9.2.3. Analüüsi tulemusi kasutatakse asjakohaste tõkestusmeetmete valikuks ja algatamiseks. Sellised tegevused võivad hõlmata:

- parandusi olemasolevas protseduuris või tööjuhendis,
- uute protseduuride väljatöötamist,
- koolituse korraldamist üksikametnikule või ametnike grupile,
- mõõdetegevuse siseauditite läbiviimist nn "kahtlastes" valdkondades.

2.9.2.4. Kvaliteedijuht või tema poolt nimetatud isik jälgib tõkestusmeetmete elluviimist. Tõkestusmeetmeid rakendatakse esimesel võimalusel.

2.9.2.5. Tõkestusmeetmete tegevuste kokkuvõtteid ja efektiivsuse hindamise tulemusi käsitletakse mõõdetegevuse kvaliteedijuhtimissüsteemi ülevaatusel. Mõõdetegevuse kvaliteedijuhtimissüsteemi ülevaatuste tulemiks võivad olla täiendavad tegevused, detailsemalt on seda käsitletud peatükis 2.12.

2.9.2.6. Kõik mittevastavuste menetlemisega seotud dokumendid kuuluvad andmestikku ja säilitatakse vastavalt peatükis 2.10 sätestatule.

2.10 ANDMESTIK

2.10.1. Mõõdetegevuse kvaliteedijuhtimissüsteemis on identifitseeritud kvaliteedi- ja erialaste dokumentide nimekiri, mis moodustab andmestiku. Andmestiku hulka kuuluvad nii

mõõteprotokollid, mis moodustuvad mõõdetegevuste käigus, kui ka juhtkonna poolt välja antud mõõdetegevust puudutavad dokumendid.

2.10.2. Andmestikku kuuluvate dokumentide haldamine, säilitamine ja arhiveerimine toimub vastavalt DHK-le ning punktis 2.10.7 kirjeldatule DHS-s või RPPA-s. Andmed personali kohta hallatakse ja säilitatakse RPPA-s, mõõtealaseid käskkirju ja korraldusi vastavalt DHK-le DHS-s, mõõdetegevuse auditite ja mõõdetegevuse ülevaatuse dokumente DHS-s mõõdetegevusega seotud sarjas. Mõõteprotokollid säilitatakse ja arhiveeritakse toimikus, mis säilitatakse ja arhiveeritakse vastavalt vääртеomenetluse seadustikule või kriminaalmenetluse seadustikule.

2.10.3. Kui mõõteprotokollides on vaja teostada parandusi, siis vigane kirje kriipsutatakse läbi ja kõrvale kirjutatakse parandus. Kõik muudatused allkirjastab muudatuse tegija.

2.10.4. Osa andmestikust säilitatakse elektrooniliselt DHS-s. Vastavalt vajadusele tehakse kaitsekoopiaid loodud, muudetud või väljastpoolt vastuvõetud failidest. Ametnike poolt töökohal kasutatavas arvutis tööülesannete käigus loodud ja valminud andmestiku dokumendid kaitstakse sanktsioneerimata juurdepääsu eest paroolide süsteemiga.

2.10.5. Juurdepääsu andmestikule omavad mõõdetegevusega seotud isikud vastavalt oma pädevusele.

2.10.6. Kehtetud ja säilitusaja ületanud dokumendid hävitatakse vastavalt DHK-le.

2.10.7. Andmestikuna säilitatavate dokumentide nimekiri ning haldamise, säilitamise ja arhiveerimise koht:

Kvaliteediantmestiku hulka kuuluvad:

- mõõtmisalased käskkirjad ja korraldused – DHS-s;
- mõõtmisega seotud personali kompetentsust ja haridust tõendavad dokumendid – RPPA-s;
- mõõdetegevuse kvaliteedijuhtimissüsteemi alased dokumendid – DHS-s;
- mittevastavuste kaust sh registreeritud kaebused – DHS-s;
- mõõdetegevuse auditite ja ülevaatuste kaust – DHS-s.

Erialase andmestiku hulka kuuluvad:

- mõõtemetoodikad – PPA sisesed mõõtemetoodikad DHS-s, seaduse alusel kehtestatud määrused elektroonselt (riigiteataja.ee);
- andmed personali kvalifikatsiooni kohta – RPPA-s;
- mõõtevahendite register – elektroonselt ametnike töökohtadel kasutatavates arvutites ühiskasutatavas kaustas (S:\Mõõdetegevus);
- mõõteprotokollid – vastavalt VTMS-ile ja KRMS-ile säilitatakse mõõteprotokollid vastava vääртеoasja toimikus või videosalvestised, mis asendavad mõõteprotokolle, säilitatakse videomenetlus (M:) ühiskettal;
- taatlustunnistused – paberkandjal mõõtevahendite juures või kättesaadav seadme kasutaja struktuuriüksuses ja elektroonselt ametnike töökohtadel kasutatavates arvutites ühiskasutatavas kaustas (S:) ühiskettal.

2.11 MÕÕTETEGEVUSE AUDITEERIMINE

2.11.1. Mõõdetegevuse auditeerimine (edasipidi *audit*) baseerub käsiraamatus esitatud nõuetel, mis omakorda tulenevad MõõteS § 5 lg 4 ja 5 alusel kehtestatud valdkonna eest vastutava ministri määruse “ Nõuded mõõteprotseduurile ja mõõtja erialasele pädevusele ning pädevuse hindamise ja tõendamise kord” nõuetest.

- 2.11.2. Auditeid korraldatakse üks kord kalendriaastas. Auditid viiakse läbi sellise arvestusega, et kõik mõõdetegevuse kvaliteedijuhtimissüsteemi elemendid st MõõteS § 5 lg 4 ja 5 alusel kehtestatud valdkonna eest vastutava ministri määruse “ Nõuded mõõteprotseduurile ja mõõtja erialasele pädevusele ning pädevuse hindamise ja tõendamise kord“ nõuded, on aasta jooksul kontrollitud.
- 2.11.3. Auditeid viivad läbi mõõtmiste eest vastutavad isikud kaasates vajadusel kvaliteedijuhti või teisi PPA teenistujaid. Auditi läbiviimiseks võib kasutada ka organisatsiooniväliselt pädevat isikut.
- 2.11.4. Punktides 2.11.2 ja 2.11.3 nimetatud korda ei rakendata, kui auditi korraldamist nõuab Siseministeerium. Juhul, kui juhtkond ei ole rahul mõne mõõtealase tegevuse toimivusega, suurendatakse auditite sagedust selliselt, et probleemi põhjused kiiresti selgitatakse ja kõrvaldatakse.
- 2.11.5. Auditi programmi valmistab ette auditi läbiviija ja tutvustab seda vähemalt üks nädal enne auditi toimumist auditeeritava valdkonna juhile.
- 2.11.6. Auditi käigus auditi läbiviija võrdleb tegevusi ja nende tulemusi fikseerivaid protokolle auditeeritava töölõigu, protsessi või valdkonna jaoks koostatud protseduuridega. Siia kuuluvad auditeeritava valdkonna nii üldised kui ka spetsiifilised protseduurid. Auditi läbiviimisel intervjuueeritakse auditeeritavaid, kontrollitakse dokumente ja vaadeldakse tegevuse toimivust.
- 2.11.7. Kõik auditi käigus avastatud mittevastavused dokumenteeritakse detailselt mittevastavusaktil ning käsitletakse vastavalt peatükis 2.9 sätestatule.
- 2.11.8. Auditi käigus avastatud mittevastavuste kokkuvõtte fikseeritakse aruandel (näidisvorm lisas 1), millele kirjutab alla ka auditeeritav, kindlustamaks, et kõik aruandes esitatud detailid on aktsepteeritud.
- 2.11.9. Auditi aruanded edastatakse kvaliteedijuhile ja neid säilitatakse DHS-s.
- 2.11.10. Kvaliteedijuht kontrollib auditeeritavaga kokkulepitud korrigeerivate tegevuste täitmist ja esitab ülevaate tulemused mõõdetegevuse kvaliteedijuhtimissüsteemi ülevaatusel (peatükk 2.12).

2.12 MÕÕTETEGEVUSE JUHTKONNAPOOLED ÜLEVAATUSED

- 2.12.1. PPA peadirektori asetäitjad teostavad kord kahe kalendriaasta jooksul mõõdetegevuse juhtkonnapoolse ülevaate, et tagada selle jätkuv sobivus ja tõhusus, ning vajadusel viivad sisse muudatused ja parandused.
- 2.12.2. Mõõdetegevuse juhtkonnapoolsel ülevaatusel osalevad punktis 2.4.1 loetletud ametnikud oma pädevuse piires ja vastavalt vajadusele. Üldjuhul osalevad juhtkonnapoolsel ülevaatusel juhtkond, valdkonna teenuseplaneerija(d) ja kvaliteedijuht. Mõõdetegevuse juhtkonnapoolne ülevaatus viiakse läbi koosoleku vormis, vastavalt eelnevalt kindlaksmääratud ülesannetele.
- 2.12.3. Peamised käsitletavad küsimused kajastatakse juhtkonna nõupidamise protokollis, millele lisatakse vajadusel kvaliteedijuhi ettevalmistatud esitlus ja muu materjal.
- 2.12.4. Ülevaate materjalid valmistab ette kvaliteedijuht, koostades ettekande, mis sisaldab vähemalt:
- eelneva ülevaate otsuste täitmist;
 - protsesside toimivust, sh mittevastavuste kokkuvõtete analüüs ning parandus- ja tõkestusmeetmete seisundit;

- kaebuste kokkuvõtet;
- mõõdetevuse auditite tulemuste kokkuvõtteid;
- personali, sh koolitusi;
- mõõtevahendeid, seadmeid;
- muutuvate olude mõjusid (õigusaktid, IT, jms).

2.12.5. Mõõdetevuse ülevaatus koosolekul arutatakse läbi ja analüüsitakse ettekannet.

2.12.6. Ülevaatus väljundiks on protokollis kajastatud otsused, mille täitmist kontrollib kvaliteedijuht.

2.12.7. Mõõdetevuse juhtkonnapoolne ülevaatus hõlmab ka asjassepuutuvate küsimuste arutelusid juhtkonna regulaarsetel koosolekutel.

3. TEHNILISTE NÕUETE TÄITMINE

3.1 PERSONAL

PPA üldiseks tutvustamiseks on uuele töötajale sisseelamisprogramm, vajalikke õigusakte tutvustatakse allkirja vastu.

3.1.1. Koolitusvajadus.

Personalile, kelle tegevus mõjutab mõõtmistegevuse kvaliteeti, tagatakse asjakohane mõõtealane koolitus. Koolitus hõlmab nii teoreetilist kui praktilist osa. Ametnike koolitusvajadused koondab PPA personalibüroo. Mõõtmisi teostava ametniku struktuuriüksuse juht tagab ametniku (mõõtmisi teostava ametniku) koolitusel osalemise (arvestades kursuste, seminaride, loengute toimumise aegu; asendamisvõimalusi jms.) tulenevalt koostatud koolitusplaanist.

Koolitusvajadus võib lähtuda õigusaktide muudatustest, uutest mõõtevahenditest, mõõtemetoodikate muudatustest või praktilistest probleemidest. Sellisel juhul korraldatakse vastavalt tekkinud vajadusest täiendkoolitus.

Asjakohase mõõtealase koolituse ja täiendkoolituse läbimise andmed kantakse RPPA-sse.

3.1.2. Koolituse korraldamine.

3.1.2.1. Ametnikele, kes asuvad ametikohale, mis eeldab mõõtmiste läbiviimist, korraldatakse asjakohane mõõtealane koolitus. Vastav koolitus võib olla kas sise- või väliskoolitus.

3.1.2.2. PPA asjakohase mõõtealase sisekoolituse programm koostatakse vastavuses PPA peadirektori käskkirjaga kinnitatud "Politsei- ja Piirivalveameti koolituspõhimõtetega".

3.1.2.3. Andmed mõõtmistega tegelevate ametnike koolituse kohta kantakse RPPA-sse.

3.1.3. Koolituse korraldamine kadettidele ja Sisekaitseakadeemia politsei- ja piirivalvekolledži lõpetanud ametnikele.

3.1.3.1. Politseiametnike valmistab ette Sisekaitseakadeemia politsei- ja piirivalvekolledž (edaspidi kolledž). Kolledž tagab alates 2015. aastast politsei eriala kadettidele ja lõpetanud ametnikele mõõtmisalase väljaõppe. Mõõtmisalase väljaõppe läbinud kadettidel ja ametnikel täiendavat koolitust PPA-s läbida ei ole vaja.

3.1.3.2. Mõõtmisalase väljaõppe läbinud kadettide kohta edastab kolledž PPA-le teatise, mille alusel kantakse andmed mõõtmisalase väljaõppe kohta RPPA-sse.

3.1.3.3. Kolledži politsei eriala alates 2015. a lõpetanud ametnike mõõtmisalast väljaõpet tõendab lõputunnistus, mille alusel kantakse andmed mõõtmisalase väljaõppe kohta RPPA-sse. Mõõtmisalase väljaõppe läbimise kohta võib kolledž edastada ka teatise PPA-le, mille alusel kantakse andmed mõõtmisalase väljaõppe kohta RPPA-sse.

3.1.3.4. Mittepõlitseilise (kõrg- või kutse) haridusega politseiametnike õppekava alates 2018. aastast lõpetanud ametnike mõõtmisalast väljaõpet tõendab õppekava läbimist tõendav dokument, mille alusel kantakse andmed mõõtmisalase väljaõppe kohta RPPA-sse. Mõõtmisalase väljaõppe läbimise kohta võib kolledž edastada ka teatise PPA-le, mille alusel kantakse andmed mõõtmisalase väljaõppe kohta RPPA-sse.

3.1.3.5. Isik, kelle kolledži lõpetamisest on möödas enam kui 5 aastat ja kes ei ole selle aja jooksul osalenud politsei mõõdetevuses, on kohustatud läbima asjakohase mõõtealase koolituse, kui ta asub ametikohale, mis eeldab mõõtmiste läbiviimist. Andmed koolituse läbimise kohta kantakse RPPA-sse.

3.1.4. Mõõdetevuse ülevaatusel käsitletakse personali koolitusküsimusi (peatükk 2.12).

3.1.5. Vastavalt vajadusele korraldatakse õppepäevi, kus käsitletakse muuhulgas ka mõõtmistega seotud küsimusi.

3.2 RUUMID JA TÖÖKESKKONNA TINGIMUSED

3.2.1. Mõõtmised toimuvad sise- või välitingimustes.

3.2.2. Töökeskkonnale kehtivaid nõudeid täidetakse vastavalt „Töötervishoiu ja tööohutuse seaduses“ sätestatule.

3.2.3. Mõõtmiste ohutusega seonduvad nõuded ja ohutuse tagamise juhised ning nõutavad keskkonnatingimused on kehtestatud mõõtemetoodikatega ja/või tootjapoolsetes mõõtevahendite kasutusjuhendites.

3.2.4. Keskkonnatingimuste mõju on arvesse võetud mõõtemääramatuse hinnangus.

3.3 MÕÕTEMEETODID

3.3.1. Kasutatakse ainult neid mõõtmismeetodeid, mis vastavad õigusaktides sätestatud nõuetele.

3.3.2. Mõõtmismeetodite kasutamise eest on vastutav(ad) käskkirjaga määratud vastava mõõtmisliigi eest vastutav(ad) isik(ud).

3.3.3. Kasutatavad mõõtemetoodikad:

- Sõiduki kogumassi ja teljekoormuse mõõtmine, MM 02 – 2015 (kuni LS § 199 lg 8 alusel kehtestatava määruse „Nõuded sõiduki massi mõõtmise mõõteprotseduurile ja mõõtetulemuste töötlemisele“ jõustumiseni).
- Lineaarmõõtmine, MM 03-2015 (kuni PPVS § 3 lg 1¹ alusel kehtestatava määruse „Nõuded politsei ülesannete täitmisel sündmuskoha lineaarmõõtmise mõõteprotseduurile ja mõõtetulemuse töötlemisele“ ja LS § 199 lg 9 alusel kehtestatava määruse „Nõuded liiklusjärelvalve teostamisel lineaarmõõtmise mõõteprotseduurile ja mõõtetulemuse töötlemisele“ jõustumiseni);
- KorS § 38 lg 7 alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse määrus „Nõuded isiku väljahingatavas õhus etanoolisisalduse mõõtmise protseduurile ja mõõtetulemuste töötlemisele“.
- LS § 199 lg 7 alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse määrus „Nõuded kiirusmõõturi ja kiirusmõõtesüsteemi mõõteprotseduurile ning mõõtetulemuste töötlemisele“.
- LS § 199 lg 8 alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse määrus „Nõuded sõiduki massi mõõtmise mõõteprotseduurile ja mõõtetulemuste töötlemisele“.
- LS § 199 lg 9 alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse või tema volitatud ministri määrus „Nõuded liiklusjärelvalve teostamisel lineaarmõõtmise mõõteprotseduurile ja mõõtetulemuse töötlemisele“.

- PPVS § 3 lg 1¹ alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse või tema volitatud ministri määrus „Nõuded politsei ülesannete täitmisel sündmuskoha lineaarmõõtmise mõõteprotseduurile ja mõõtetulemuse töötlemisele“.

3.3.4. PPA poolt kinnitatud meetodite koostamisel on lähtutud rahvusvaheliste dokumentide sätetest.

3.4 MÕÖTEMÄÄRAMATUSE HINDAMINE

3.4.1. Mõõtemääramatuse hindamine on teostatud lähtuvalt dokumendi EA-4/02 nõuetest.

3.4.2. Mõõtemääramatuse hindamisel on arvesse võetud kõigi teadaolevate mõjude poolt põhjustatud komponendid, mis viiakse standardmääramatuse tasemele. Nimetatud komponentide järgi arvutatakse liitstandardmääramatus, millest omakorda arvutatakse laiendmääramatus ehk mõõtemääramatus.

3.4.3. Mõõtemääramatus esitatakse laiendmääramatusena 95 % tõenäosustasemel ($k=2$).

3.4.4. Mõõtemääramatuse hindamisel teostatud arvutused on kirjeldatud mõõtemetoodikates.

3.5 MÕÕTEVAHENDID

3.5.1. Mõõtmisel kasutatavad mõõtevahendid peavad olema läbinud metrooloogilise kontrolli vastavalt õigusaktides kehtestatud nõuetele ehk olema taadeldud või taatluskohustuse puudumisel jälgitavalt kalibreeritud. Seadmed, mida ei ole võimalik jälgitavalt kalibreerida või taadelda, kuid mida on õigusaktiga lubatud mõõtmiseks kasutada, peavad olema kontrollitud vastavalt asjakohasele protseduurile.

3.5.2. Mõõtevahendi kasutamine toimub vastavalt tootja kasutusjuhendile ja mõõtemetoodikale. Kasutusjuhendi kohaselt toimub mõõtevahendi töökorda seadmine ja korrasoleku kontroll. Mõõtemetoodika kohaselt toimub mõõtmine.

3.5.3. Metrooloogilise kontrolli nimistus on määratud riiklikus järelevalves metrooloogilisele kontrollile kuuluvad mõõtevahendid koos eranditega, mõõtevahendite taatluskohustussajad ning mõõtevahendite täpsusnõuded.

3.5.4. Mõõtevahendid, mis on vajalikud mõõtmiste teostamiseks, kuid mida ei ole toodud metrooloogilise kontrolli nimistus, peavad olema jälgitavalt kalibreeritud või seadmed, mida ei ole võimalik jälgitavalt kalibreerida või taadelda, kuid mida on õigusaktiga lubatud mõõtmiseks kasutada, peavad olema kontrollitud vastavalt asjakohasele protseduurile. Kalibreerimisintervalli määrab PPA. Asjakohase protseduuri seadmete kontrolliks, mida ei ole võimalik jälgitavalt kalibreerida ega taadelda, kehtestab seadus või selle alusel kehtestatud õigusakt.

3.5.5. Kõik mõõtevahendid kantakse mõõtevahendite registrisse (näidismuljet lisas nr 2). Mõõtevahendite registri näidismuljetil kirjeldatud olulised andmed peavad registris sisalduma. Mõõtevahendite registrit võib täiendada muude vajalike andmeväljadega.

3.5.6. Mõõtevahendid on taadeldud või kalibreeritud või asjakohase protseduuri järgi kontrollitud. Taatlussagedus või kalibreerimisintervall on kantud registrisse.

3.5.7. Kõik kasutusel olevad taadeldud mõõtevahendid omavad taatlusfirma kleebist. Taatlemata või taatlustähtaja ületanud mõõtevahendid varustatakse sildiga:

TAATLEMATA

- 3.5.8. Mõõtevahendeid hooldatakse regulaarselt vastavalt müüja-firma kasutusjuhendile.
- 3.5.9. Kõik uued, modifitseeritud ja parandatud mõõtevahendid läbivad enne kasutuselevõtmist metrooloogilise kontrolli või seadmed, mida ei ole võimalik jälgitavalt kalibreerida või taadelda, kuid mida on õigusaktiga lubatud mõõtmiseks kasutada, läbivad asjakohase protseduuri järgse kontrolli.
- 3.5.10. Kasutada tohib ainult kehtivat taatlust/kalibreerimist omavat mõõtevahendit või asjakohase protseduuri järgselt kontrollitud seadet. Kõik mittekorras või kahtlasi tulemusi andvad mõõtevahendid või seadmed märgistatakse alltoodud sildiga ja eraldatakse kasutusel olevatest. Nende seadmete mõju võimalust varem sooritatud mõõtmistele uurib vastava mõõtmistegevuse eest vastutav ametnik.

KASUTUSKÕLBMATU	
NIMI:	KUUPÄEV:

- 3.5.11. Kui mõõtevahendil või seadmel on avastatud toimimise kõrvalekalle, käsitletakse seda mittevastavusena ja menetletakse vastavalt punktile 2.9.1.
- 3.5.12. Mõõtevahenditele müüja poolt kaasa antud hooldus- ja käsitlemisjuhendid on kättesaadavad mõõtmistega seotud ametnikele.
- 3.5.13. Mõõtevahendite korrasoleku eest vastutav ametnik kontrollib mõõtevahendite korrasolekut vähemalt ühe korra taatlusvahelisel perioodil (võimalusel taatlusperioodi keskel) ning mõõtevahenditel, milliste taatlusintervall on pikem kui 2 aastat, kontrollitakse vähemalt üks kord aastas. Kontrolli tulemused edastatakse prefektuuri mõõtmiste eest vastutavale isikule. Prefektuuri mõõtmiste eest vastutav isik koondab prefektuuri kontrollide tulemused ning fikseerib vähemalt üks kord aastas DHS-s ja edastab teadmiseks kvaliteedijuhile.
- 3.5.14. PPA oma mõõtevahendeid välja ei laenuta. PPA kasutusse antud mõõtevahendid kannab PPA oma mõõtevahendite registrisse ja korraldab nende kontrolli ning hooldust lähtudes eeltoodud põhimõtetest. PPA kasutusse antud mõõtevahenditega seotud hoolduse ja kontrolli korraldamise võib määrata kindlaks poolte vaheliste kokkulepetega.

3.6 MÕÕTMISTE JÄLGITAVUS

- 3.6.1. Kõik mõõtmiseks kasutatavad mõõtevahendid, mis omavad olulist mõju tulemuste täpsusele ja kehtivusele, on kalibreeritud või taadeldud või seadmed, mida ei ole võimalik jälgitavalt kalibreerida või taadelda, kuid mida on õigusaktiga lubatud mõõtmiseks kasutada, on kontrollitud vastavalt asjakohasele protseduurile enne kasutamist.
- 3.6.2. Korraline taatlemine toimub vastavalt metrooloogilise kontrolli nimistus sätestatud ja kalibreerimine vastavalt PPA määratud tähtaegadele. Erakorraline taatlemine või kalibreerimine teostatakse, kui on alust kahtlustada, et mõõtevahend ei ole korras. Seadmed, mida ei ole võimalik jälgitavalt kalibreerida või taadelda, kuid mida on õigusaktiga lubatud mõõtmiseks kasutada, kontrollitakse erakorraliselt vastavalt asjakohasele protseduurile, kui on alust kahtlustada, et seade ei ole korras.
- 3.6.3. Mõõtetulemuse jälgitavus on tõendatud, kui mõõtmisel kasutatakse taadeldud mõõtevahendit ja mõõtmise on teinud pädev mõõtja, kes on akrediteeritud või erialaselt pädevaks mõõtjaks tunnustatud, järgides asjakohast mõõtemetoodikat või kui mõõtmisel kasutatakse taadeldud

mõõtevahendit ja mõõtmisel on järgitud mõõteseadusest või muust seadusest ja selle alusel kehtestatud õigusaktist tulenevaid üksikasjalikke nõudeid mõõteprotseduurile ja mõõtetulemuse töötlemisele. Kui õigusaktis ei ole mõõtevahendile seatud taatlemise kohustust, on mõõtetulemuse jälgitavus tõendatud jälgitavalt kalibreeritud mõõtevahendi või sertifitseeritud etalonaine kasutamisega. Juhul, kui seaduse või selle alusel kehtestatud õigusaktiga on lubatud kasutada mõõtmiseks seadet, mida ei ole võimalik jälgitavalt kalibreerida või taadelda, on mõõtetulemuse jälgitavus tõendatud, kui järgitakse seadme kontrolliks asjakohaseid protseduure ja mõõtemetoodikat.

3.7 MÕÕTEOBJEKTIDE KÄSITLEMINE

Mõõteobjektiks riikliku järelevalve käigus on reeglina sõiduki omadused või liikumisega või isiku seisundiga seotud suurused. Mõõteobjekte käsitletakse vastavalt mõõtemetoodikatele.

3.8 MÕÕTETULEMUSTE KVALITEEDI TAGAMINE

3.8.1. Et tagada mõõtetulemuste täpsus ja korrektsus, rakendatakse käesolevas käsiraamatus kirjeldatud protseduure mõõtmiste kehtivuse monitooringuks. Mõõtmisi puudutava monitooringu tulemused edastatakse kvaliteedijuhile. Saadud andmed dokumenteeritakse ja analüüsitakse sellisel viisil, et avastada muutused mõõtmiste võimekuses võimalikult varakult rakendamaks korrigeerivaid või ennetavaid meetmeid.

3.9 MÕÕTETULEMUSTE DOKUMENTEERIMINE

3.9.1. Mõõtetulemuste dokumenteerimine toimub vastavuses mõõtemetoodikatega.

3.9.2. Mõõtetulemuste vormistamise täielikkust ja õigsust kontrollivad perioodiliselt vastava mõõtmistegevuse eest vastutavad isikud.

3.10 MÕÕTETULEMUSED

3.10.1. Mõõdetavaid suurusi iseloomustatakse lõplike mõõtetulemustena, v.a vaatluse dokumenteerimisel.

3.10.2. Mõõtetulemuse kasutamine politsei tegevuses on kajastatud õigusaktides.

4. LISAD

Lisa 1
Mõõtmiste käsiraamatu juurde**MÕÖTETEGEVUSE AUDITI ARUANDE NÄIDISVORM**

CUUPÄEV:	
AUDITI VALDKOND:	
AUDITEERITAVA ESINDAJA:	
TÖÖRÜHM:	
AUDITI KOKKUVÕTE:	
TÖÖRÜHMA ALLKIRJAD:	
OTSUS:	
TÖÖRÜHMA ALLKIRJAD:	AUDITEERITAVA ESINDAJA ALLKIRI:

